

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
RKV

Vår referanse:
201602499-6 008

Sted, Dato
Oslo, 28.09.2016

**HØRINGSSVAR FRA POLITIDIREKTORATET - ENDRINGER I
UTLENDINGSLOVEN OG UMLENDINGSFORSKRIFTEN**

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets brev og høringsnotat av 24. juni 2016 om endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften. Høringsfrist er 24. september d.å, men er etter avtale utsatt til 30. september.

Høringen gjelder følgende endringsforslag:

- endring i utlendingsloven (utl.) § 128, for å sikre departementet hjemmel til å gi generelle instruksjoner om bruk av tvangsmidler etter utlendingsloven
- endring i utlendingsforskriften § 18-12 om politiets bruk av hjemmelen i utl. § 105 første ledd bokstav d om å ilegge bestemt oppholdssted og eventuelt meldeplikt i saker som berører grunnleggende nasjonale interesser
- Endring i utl. § 130, for å gi hjemmel for forskriftsregulering om bestemt oppholdssted og meldeplikt også etter denne bestemmelsen

Endringsforslagene må ses i sammenheng med opphevelsen av Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv GI-01/2015 *Instruks om ileggelse av bestemt oppholdssted og meldeplikt for personer som er utvist av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser, men vernet mot retur.*

Politidirektoratet har forelagt høringen for politidistriktene og Politiets utlendingsenhet. Høringssvar fra Oslo politidistrikt følger vedlagt. Øst politidistrikt, Møre og Romsdal politidistrikt og Politiets utlendingsenhet har ingen merknader til de foreslåtte endringene. Nedenfor følger Politidirektoratets merknader.

Hjemmel til å gi generelle instruksjoner om bruk av tvangsmidler etter utlendingsloven

Borgarting lagmannsretts avgjørelse av 20. mars 2015 har vist at det er behov for en presisering av departementets instruksjonsadgang. Politidirektoratet støtter den foreslåtte endringen i utl. § 128.

Hjemmel for forskriftsregulering i utl. § 130

Politidirektoratet støtter den foreslåtte endringen.

Politidirektoratet

Politiets bruk av hjemmelen i utl. § 105 første ledd bokstav d - ileggelse av bestemt oppholdssted og meldeplikt i saker som berører grunnleggende nasjonale interesser

Pålegg etter utlendingsforskriften § 18-12 kan gå ut på at vedkommende skal

- bo på en bestemt adresse, herunder på et mottak eller lignende, eller i en bestemt kommune, politidistrikt eller annet naturlig avgrenset sted,
- oppholde seg i en bestemt kommune, politidistrikt eller annet naturlig avgrenset område. Det angitte oppholdsstedet skal ikke begrense bevegelsesfriheten mer enn det som er nødvendig for å ivareta de hensynene som begrunner pålegget, og/eller
- overholde *meldeplikt*

Departementet mener at politiet aktivt bør bruke sin kompetanse til å pålegge meldeplikt eller bestemt oppholdssted i de tilfeller hvor dette er aktuelt. For å sikre dette foreslår departementet å forskriftsfeste at en utlending som er utvist av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser, men vernet mot utsendelse etter utlendingsloven § 73, som hovedregel skal gis pålegg om meldeplikt eller bestemt oppholdssted når en konkret vurdering tilsier at det er tilstrekkelig begrunnet og det ikke er uforholdsmessig. Det foreslås videre at politiets pålegg om bestemt oppholdssted *som hovedregel* skal gjelde oppholdssted utenfor de større byene og omegn.

Politidirektoratet er i utgangspunktet positiv til de foreslåtte endringene i utlendingsforskriften § 18-12. Utlendinger som er utvist av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser utgjør en særegen gruppe hvor kontrollhensyn gjør seg særlig gjeldende. Pålegg om meldeplikt og/eller bestemt oppholdssted vil i den forbindelse være et hensiktsmessig tiltak. Vi er videre positive til at adgangen til å pålegge bestemt oppholdssted utenfor de større byene og omegn forankres i utlendingsforskriften.

Det fremgår av høringsnotatet at formuleringen "som hovedregel" innebærer at politiet skal foreta en konkret vurdering av plassering og at det kan tenkes unntakstilfeller. Som eksempel vises det til at pålegg om oppholdssted utenfor de store byene kan vanskeliggjøre politiets arbeid i en konkret sak og dermed virke mot sin hensikt.

Politidirektoratet er enig med departementet i at det må foretas en konkret vurdering av hvor det er hensiktsmessig å ilegge bestemt oppholdssted. Etter vårt syn bør dette også være utgangspunkt for vurderingen etter bestemmelsen. Vi er videre enig i at pålegg om oppholdssted utenfor de store byene alltid bør vurderes, men etter vår oppfatning kan det ikke oppstilles som en generell forutsetning at dette vil være det mest hensiktsmessige. Valg av oppholdssted må bero på en politifaglig vurdering, hvor flere momenter vil spille inn. I den forbindelse vil det være aktuelt å innhente uttalelse fra PST, evt. også fra andre aktuelle etater. Vi foreslår på denne bakgrunn følgende justering i utlendingsforskriften § 18-12 nytt fjerde ledd: "*Ved pålegg om bestemt oppholdssted i tilfeller etter annet ledd må plassering vurderes særskilt ut fra sakens art. Plassering utenfor de større byene og omegn skal vurderes*". En slik formulering vil innebære en klar føring for politiet, samtidig som det konkrete politifaglige skjønnet ivaretas.

Politidirektoratet legger til grunn at plassering i mottak også er aktuelt for personer som ikke har rett til innkvartering etter utl. § 95. Dette bør eventuelt presiseres.

Spørsmålet om varighet er ikke direkte regulert i lov- eller forskrift. I prinsippet kan et pålegg vare frem til iverksettelse av utvisningsvedtaket kan finne sted, men dette forutsetter at det

(fortsatt) er tilstrekkelig grunn til å bruke tvangsmiddelet og at dette ikke vil være et uforholdsmessig inngrep.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at endringene ikke vil medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser da de gjelder et begrenset antall saker. Politidirektoratet slutter seg til dette.

Med hilsen

Kristin Kvigne
avdelingsdirektør

Jan Eirik Thomassen
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg: 1

Saksbehandler
Maren Vaagan
seniorrådgiver
Telefon 472 75 513

Politidirektoratet

Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

OSLO POLICE DISTRICT

Deres referanse:

Vår referanse:
201605540-2 720

Sted, Dato
OSLO, 13.07.2016

HØRING OM ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN OG UTLENDINGSFORSKRIFTEN – PÅLEGG OM BESTEMT OPPHOLDSSTED

Det vises til brev fra Politidirektoratet av 27.06.16 og Justis- og beredskapsdepartementets brev og høringsnotat av 24.06.16 om endring i utlendingsloven og utlendingsforskriften. Det er foreslått endringer i utlendingsloven §§ 128 og 130, samt utlendingsforskriften § 18-12. Politidirektoratet har satt frist til 15.09.16 for å komme med kommentarer.

Endringsforslagets formål er å presisere at departementet har kompetanse til å gi generelle instruksjoner om politiets bruk av tvangsmidlene i utlendingsloven. Videre ønsker man å forskriftsfeste at personer som er utvist fra riket av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser som hovedregel skal pålegges bestemt oppholdssted utenfor de større byene dersom utsendelse ikke er mulig. Oslo politidistrikt støtter de endringene som er foreslått.

Borgarting lagmannsretts avgjørelse av 20.03.15 har vist at det foreligger behov for en presisering av departementets kompetanse til å gi generelle instruksjoner om bruk av tvangsmidler. At personer som er utvist fra Norge av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser som hovedregel skal pålegges oppholdssted utenfor de større byene fremstår også som hensiktsmessig. I den omtalte avgjørelsen fra Borgarting lagmannsrett er det er det henvisning til anslag fra PST om at den aktuelle gruppen omfatter 5-10 personer, så bruk av dette tvangsmiddelet forutsettes å bli begrenset. Det fremheves at politiet uavhengig av en hovedregel om pålegg om bestemt oppholdssted må foreta en konkret vurdering av i hvert enkelt tilfelle opp mot forholdsmessighetskravet i utlendingsloven § 99.

Med hilsen

Audun Kristiansen
Seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.